

ГЛОБАЛЬНІ БЕЗПЕКОВІ,
ПОЛІТИЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ

ТЕНДЕНЦІЇ У СВІТІ

2020

**ДОСЛІДЖЕННЯ НЕДЕРЖАВНОГО
АНАЛІТИЧНОГО ЦЕНТРУ «УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ
СТРАТЕГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» СПРЯМОВАНЕ
НА ВИРОБЛЕННЯ ПРОГНОЗУ ГЛОБАЛЬНИХ
ТЕНДЕНЦІЙ У СВІТІ, ЇХНЬОГО ВПЛИВУ НА
СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ ПРОТЯГОМ 2020 РОКУ.
ПРОГНОЗ МІСТИТЬ АНАЛІЗ ПОТОЧНИХ
ТЕНДЕНЦІЙ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ
ПОВЕДІНКИ ПОЛІТИЧНИХ АКТОРІВ.**

Після огляду глобальних безпекових та економічних тенденцій дослідження аналізує процеси у ключових регіонах світу. Особливої уваги приділено політиці Росії як головного військово-політичного ворога України. Виходячи зі світових тенденцій та аналізу дій Росії, НАЦ «УССД» аналізує внутрішні та зовнішні ризики для суверенітету та стабільності України протягом 2020 року.

**Глобальні безпекові,
політичні, економічні
тенденції у світі в 2020
році та їхній вплив
на Україну. Прогноз
Недержавного
аналітичного
центру «Українські
студії стратегічних
досліджень»**

**У 2020 РОЦІ ТРИВАТИМЕ ТЕНДЕНЦІЯ
НАРОСТАННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ
НЕСТАБІЛЬНОСТІ У СВІТІ, ОСЛАБЛЕННЯ
ПОЗИЦІЙ США ЯК СВІТОВОГО АРБІТРА,
НАРОСТАННЯ КРИЗИ КОЛЕКТИВНИХ
МІЖНАРОДНИХ БЕЗПЕКОВИХ
ІНСТИТУТІВ, ПОГЛИБЛЕННЯ
СУПЕРЕЧНОСТЕЙ УСЕРЕДИНІ ЄС.**

Росія вступить у фазу транзиту влади (у 2024 році спливає термін перебування Путіна при владі).

МАГІСТРАЛЬНОЮ ТЕНДЕНЦІЄЮ ПРОДОВЖУЄ БУТИ ПОСТУПОВИЙ РОЗПАД СВІТОВОЇ БЕЗПЕКОВОЇ СИСТЕМИ, ЩО ПРОЯВЛЯЄТЬСЯ НАСАМПЕРЕД У ВИХОДІ ДЕРЖАВ З УГОД ПРО ОБМЕЖЕННЯ ОЗБРОЄНЬ.

—
Передбачаємо розширення списку країн, що претендують на ядерну зброю.

Передбачаємо посилення військової (будівництво авіаносних груп) та міжнародної активності Китаю. КНР, що веде більш м'яку політику просування своїх геополітичних інтересів, претендуватиме на роль «нейтрального арбітра» у міждержавних конфліктах не лише в прикордонних зонах Азії, а й у Африці, на Близькому Сході та, можливо, у Латинській Америці, демонструватиме економічні та технологічні досягнення (запуск мереж 5G).

Вірогідно, тренд на підйом контрелітних рухів (які політичний істеблшмент називає «популістами»), зокрема орієнтованих на захист національної ідентичності та на протидію імміграції, продовжиться у Європі й у 2020 році. Це означатиме послаблення позицій «мейнстрімних» ліво-і правоцентристських партій на користь радикальніших сил, розширення порядку денного і публічного дискурсу за рахунок раніше маргінальних тем. Для України це може бути додатковим викликом, оскільки нові сили переглядатимуть не лише внутрішню політику своїх країн, а й зовнішню.

**США БУДУТЬ
ЗОСЕРЕДЖЕНІ
НА ВЛАСНИХ
ВИБОРАХ,
ЩО ДАСТЬ
ДОДАТКОВІ
МОЖЛИВОСТІ
ІНШИМ
ДЕРЖАВАМ
РЕАЛІЗУВАТИ
ВЛАСНІ
ІНТЕРЕСИ.
ЗОКРЕМА, КИТАЮ
ТА РОСІЇ.**

Медійний проєкт «Грета Тунберг», проблематика планетарної екології та захисту довкілля, як спрямований проти контрелітної хвилі тренд глобалістських груп, вірогідно сягне найбільшої інтенсивності влітку-восени 2020 року (до президентських виборів у США), однак може дати неочікувані для стейкхолдерів результати.

По-перше, через специфічність і непередбачуваність цільової аудиторії (підлітки), а по-друге, тому, що політизація дітей і юнацтва може стати прецедентом і для інших рухів.

«ГРЕТА ТУНБЕРГ»

МЕДІЙНИЙ ПРОЄКТ

ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОГНОЗ

Минулого року ми прогнозували, що Китай намагатиметься уникнути масштабної торговельної війни, тому що його втрати значно перевищили б збитки США. Насправді так і відбувалося: саме азіати мали постійно йти на поступки у відповідь на вимоги й погрози адміністрації Дональда Трампа. Нарешті, у листопаді 2019 риторика лідерів держав показала, що вони таки знайшли точки дотику і незабаром формально досягнуть згоди.

Таким чином, у 2020 році очікуємо завершення найбільшої за десятиліття торговельної війни. Імпортні тарифи з обох сторін будуть знижені, хоч і не до «довоєнного» рівня. Китай збільшить обсяги закупівлі американських товарів, щоб зменшити торговельний баланс між країнами (нині Китай має \$419 мільярдів чистого експорту до США). Також Пекін посилить захист інтелектуальної власності й відмовиться від маніпуляцій із національною валютою.

ЕКОНОМІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ

2020 року є загалом негативно-змішаними. З одного боку, над світом нависає очікування нової глобальної кризи, на що вказує сповільнення зростання світового ВВП. З іншого, з'являється визначеність стосовно найважливіших чинників впливу на глобальну економіку: США і Китай наприкінці 2019 підписали першу фазу торговельної угоди, а парламент Великої Британії ухвалив закон про Brexit.

Повноцінне підписання угоди буде важливим інструментом, який Трамп використовуватиме для забезпечення своєї перемоги на президентських виборах у листопаді 2020 року. Угода з Китаєм якщо не нівелює, то суттєво пом'якшить ефект від продовження процедури імпічменту і закріпить реноме Трампа як успішного керманіча національної економіки. Підтвердженням цьому стануть звичні для останніх років вищі темпи зростання ВВП у США, ніж у Єврозоні.

Країни Європейського співтовариства надалі страждатимуть від майже нульового економічного зростання. Для пожвавлення ділової активності Європейський центральний банк може вдатися до введення негативних відсоткових ставок,

як це вже багато років робить Японія. Позитивним сигналом є досягнення угоди з Великою Британією, яка тепер вийде з ЄС на заздалегідь визначених умовах. Це допоможе уникнути хаосу з обігом товарів і робочої сили, а головне — не спричинить значних втрат ВВП з обох сторін.

Завдяки торговельній угоді Китай зможе уникнути катастрофи, але не уникне подальшого уповільнення економічного зростання: у 2019 було 6,2%, далі буде менше. Однак вирішення конфлікту зі США дозволить Пекіну зосередитися на глобальних проєктах: продовження розбудови транспортної інфраструктури в Азії та посилення впливу на світовому

ринку капіталів. Серед пріоритетів також лідерство у сфері технологій і штучного інтелекту.

Поміж інших, складний рік чекає на Індію: країна страждає від скорочення інвестицій та споживання, і ця тенденція триватиме в 2020. Навпаки, прийдешній рік принесе ефект від реформ для Бразильської економіки. Жаїр Болсонару, на тлі роздмухуваних ЗМІ скандалів, розпочав реорганізацію пенсійної та податкової систем, що має зменшити дефіцит державного бюджету і сприяти притоку інвестицій.

Загалом перспективи настання глобальної економічної кризи оцінюються експертами змішано. Ще влітку — на початку осені часто лунали прогнози, що криза ймовірно почнеться восени 2020 року. Сьогодні ж частіше чути оцінки, що рецесія може відбутися пізніше і не матиме руйнівного ефекту. Рушійною силою кризових явищ можуть стати негаразди в ЄС, де одразу

кілька країн перебувають під загрозою від'ємного зростання. Значно краще готовою до потрясінь є економіка США, яка отримує стимул завдяки успішному вирішенню конфлікту з Китаєм. Виділяють три основні сфери, де може статися поштовх до кризи: ринок нерухомості в розвинених країнах, технологічні компанії у США та загалом ціни активів — перші дві мають ознаки бульбашок, а третя може обвалитися через геополітичні потрясіння.

Утім, прогноз економічного зростання не справдиться, якщо розпочнеться глобальна криза. Україна досі надзвичайно залежна від світових цін на сировину, експорт якої становить значну частку ВВП. У разі значного і тривалого падіння цих цін, нівелюється основний рушій економічного зростання. Відповідно, уряд і законотворці у 2020 році повинні докладати зусиль для зміни структури української економіки та мінімізації впливу фактору світової кон'юнктури на національну економіку.

Для України 2020 рік має стати

продовженням відносно успішних 2018–2019 років, коли оформився висхідний період економічного циклу. Імовірно, не буде 40% зростання реального ВВП за 5 років, які обіцяє Кабінет міністрів, але без значних потрясінь ми маємо долати показник у 3% ВВП. Спочатку уряд планував стимулювати економіку за рахунок запровадження ринку землі, але наразі очевидно, що навіть у разі ухвалення відповідного закону надходження будуть не такими, як першочергово очікувалося. Також непевними є перспективи анонсованої приватизації державних підприємств: знайти покупців за ринковими цінами буде непросто. Імовірно, буде продовжена угода з Росією про транзит газу до країн ЄС, тому Україна не втратить доходів від транзитів.

У 2020 важливо продовжити оздоровлення фінансової і монетарної політики. Хоча Україна досі має сплачувати великі відсотки за державним боргом, сьогодні його частка до ВВП зменшується. Наступного року варто працювати задля зниження і утримання обсягу боргу на рівні прийнятних 60% ВВП (нині — близько 82%). Монетарна політика повинна бути спрямована на поліпшення умов для ведення бізнесу. Зокрема, варто продовжити знижувати облікову ставку НБУ до рівня 5–7%, щоб забезпечити подешевшання кредитів (з 31 січня НБУ знизив її до 11%, але цього недостатньо). Також важливо утриматися від різких змін курсу гривні: наприклад, стрибок курсу восени 2019 спричинив втрату частини прибутку експортерами.

У 2020 СВІТ СПОСТЕРІГАТИМЕ ЗА ТАКИМ:

СВІТОВА ЕКОНОМІЧНА КРИЗА

чи буде достатньо негативних факторів, щоб вона почалася вже у 2020 році?

НЕРУХОМІСТЬ, ТЕХНОЛОГІЇ ЧИ ЦІНИ НА АКТИВИ

яка сфера дасть поштовх для глобальної кризи?

ЄС І BREXIT

якими будуть економічні наслідки угоди для сторін?

ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ У США

чи переважать економічні успіхи Трампа політичні скандали?

УКРАЇНА

чи зможуть суперечливі ініціативи уряду забезпечити стійке зростання?

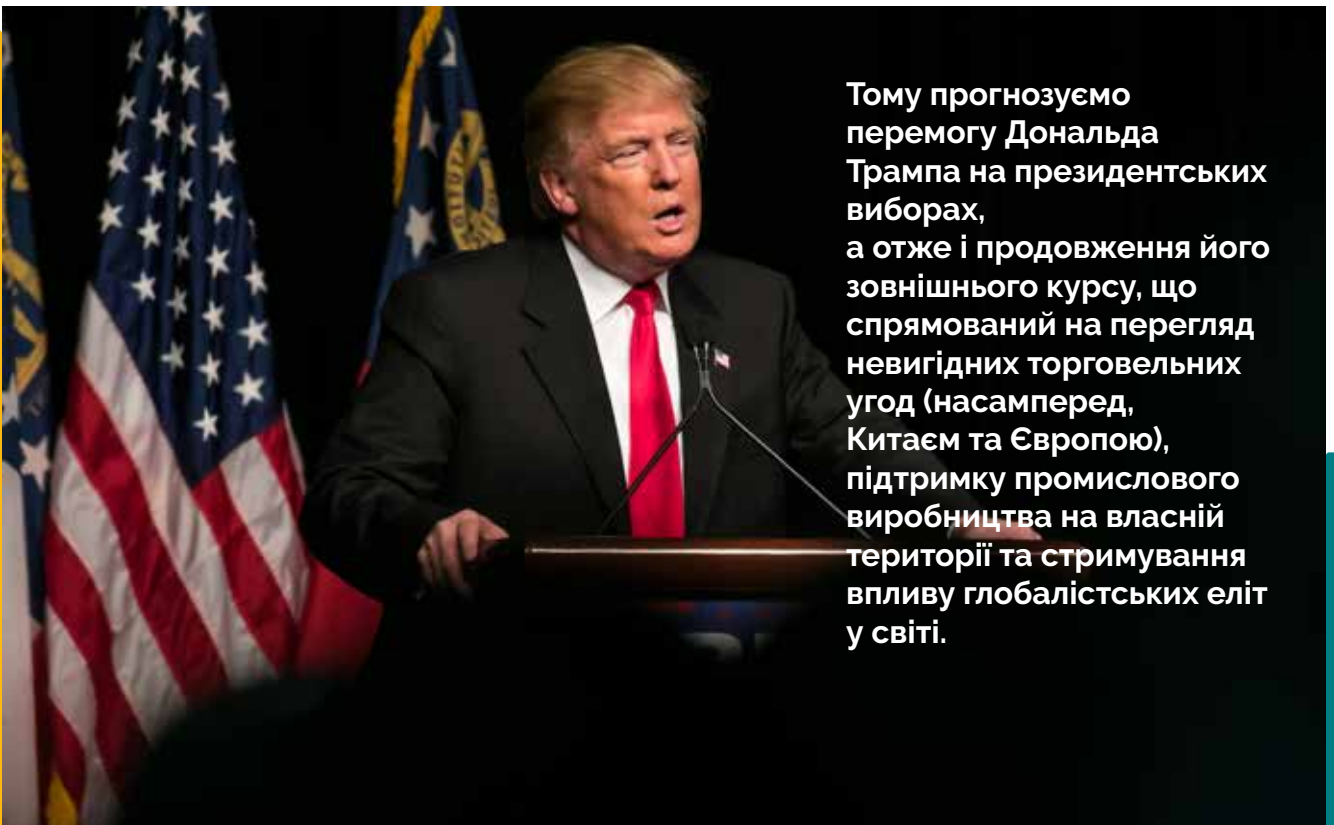
РЕГІОНАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ

СПОЛУЧЕНІ ШТАТИ АМЕРИКИ

Драматичний конфлікт усередині американського політикуму і суспільства, зосередженість США на власних президентських виборах та відсутність консенсусу політичних еліт щодо місця і ролі, а особливо методів діяльності дасть додаткові можливості для інших геополітичних та регіональних центрів для реалізації власних інтересів, зокрема Китаю та Росії. Значно менше уваги буде приділятися зовнішній політиці, в тому числі подіям російсько-української війни.

ЗАГАЛОМ ОЧІКУЄМО, ЩО ІМПІЧМЕНТ ТРАМПА НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ

Натомість другий етап розслідування у верхній палаті Конгресу (Сенаті, де більшість контролюють республіканці), призведе до широкого обговорення поведінки Байдена та інших представників істеблішменту Демократичної партії. Це вдарить по їхніх позиціях, як і розпорошення голосів кандидатів на праймеріз і можливість балотування найбільш ліворадикальних кандидатів (таких як Барні Сандерс чи Елізабет Воррен).

Тому прогнозуємо перемогу Дональда Трампа на президентських виборах, а отже і продовження його зовнішнього курсу, що спрямований на перегляд не вигідних торговельних угод (насамперед, Китаєм та Європою), підтримку промислового виробництва на власній території та стримування впливу глобалістських еліт у світі.

Серйозну перевірку на міцність очікує ЄС. Очікуємо посилення відцентрових тенденцій, внутрішніх суперечностей усередині країн, активне проявлення наслідків безглуздої міграційної політики.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

У Великій Британії нарешті сформувалась міцна консервативна більшість, що завершить процес Брексіту. Вихід Великобританії з ЄС, подальше наростання конфлікту між населенням та елітами (екологічні маніфестації у Швеції, рух «жовтих жилетів» у Франції) стимулюватимуть напругу в Європі. Це змушуватиме уряди концентруватись на внутрішніх проблемах.

Окремі країни, особливо Італія, Польща та Угорщина, намагатимуться посилити свої позиції. Водночас, послаблення Німеччини не дозволить тандему Німеччина — Франція і надалі протискати глобалістський порядок денний.

У Німеччині з наближенням парламентських виборів, що плануються у 2021 році,

послаблюватиметься рівень впливу Ангели Меркель. З іншого боку, наростатимуть впливи контрсистемних сил, «Альтернативи для Німеччини» з правого боку і партії «De Linke» з лівого. Так само наростатиме бажання налагодити відносини з Росією, що означає подальше будівництво «Північного потоку-2». Особливо це проявляється у триумфальному поверненні Росії до ПАРЄ (з одержанням посади віце-президента Асамблеї) і нездатності накладити додаткові санкції на РФ.

Поряд із тим, зростатиме активність Парижу. Це небезпечно для України, оскільки Макрон обстоює інтереси французької зони впливу на Близькому Сході та півночі Африки, куди намагається направити переважні ресурси НАТО.

ТАКОЖ ПОСИЛЮВАТИМЕТЬСЯ КОНФЛІКТ МІЖ «СТАРОЮ» І «НОВОЮ» ЄВРОПОЮ, ПРЕДСТАВЛЕНОЮ НАСАМПЕРЕД УГОРЩИНОЮ І ПОЛЬЩЕЮ, ЯКИХ КРИТИКУЮТЬ НІБИТО ЗА ВІДХІД ВІД ЛІБЕРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ.

РОСІЙСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ

2019 РІК БУВ НАДЗВИЧАЙНО УСПІШНИЙ ДЛЯ РОСІЇ ЩОДО ПЕРЕХОДУ ЗІ СТАТУСУ РЕГІОНАЛЬНОГО ХУЛІГАНА ДО ГЕОПОЛІТИЧНОГО ГРАВЦЯ.

Активність Росії на Близькому Сході, Африці, в арктичному регіоні, планомірні кроки до поглинання Білорусі, виключення питання Криму з активної світової політики та подальшого тиску на Україну посиляться у 2020 році.

Щоб не втратити темп, Росія «на марші» за чотири роки до президентських виборів розпочала планову кампанію транзитивної влади, остаточною метою якої є залишити Путіна очільником держави в новому статусі, перерозподіл владних ресурсів всередині кремлівських еліт.

Усередині РФ наростатиме нестабільність у зв'язку з падінням рівня життя та дискредитацією влади. Трансферт влади шляхом змін до Конституції, яку запускає Володимир Путін, може розхитати владну ієрархію та консенсус

еліт, що збільшить крихкість до суспільно-політичних потрясінь. Попри наростання внутрішніх суперечностей та оформлення протестів у регіонах (від Бурятії та Якутії до Архангельської області та Північного Кавказу), що продовжуватиметься в 2020 році, російська армія завершує десятирічний план переозброєння. Можна очікувати спроби підняти внутрішню підтримку через операції назовні.

На Росію може вплинути загострення в Центральній Азії, зокрема на недемаркованому відтинку кордону між Таджикистаном та Киргизстаном у районі Фергани, де протягом 2019 року під час інцидентів загинуло кілька прикордонників та цивільних громадян. Долина Фергани – густонаселений транскордонний регіон на стику трьох держав (Таджикистан, Киргизстан і Узбекистан) зі

змішаним населенням, тоді як між урядами держав зростає напруга. Киргизія (як і Таджикистан) входять до Шанхайської організації співробітництва (китайсько-російського альянсу) та московської системи спільної оборони ОДКБ, тоді як Узбекистан зберігає нейтралітет. Таким чином, наростання напруги між цими державами порушуватиме російський статус-кво.

Відсутність належної демаркації кордонів може стати тригером до ескалації гарячого конфлікту, на який змушений буде відволікатись Кремль. Окрім того, зростання нестабільності посилює позиції місцевих ісламістів.

У 2020 РОЦІ РОСІЯ ПОСИЛИТЬ ТИСК НА БІЛОРУСЬ, УКРАЇНУ ТА МОЛДОВУ.

У випадку Білорусі йтиметься про примушення до реального створення союзної держави, з можливим тиском на Лукашенка, у випадку України Росія нарощуватиме інформаційні та фінансові спроможності своїх агентів в Україні, з метою посилення політичного протистояння всередині країни, дискредитації проукраїнських та проєвропейських сил, із переходом атаки на політичному фронті, відставки уряду.

БЛИЗЬКИЙ СХІД

Уже не один рік триває протистояння між Китаєм і США. На Близькому Сході Іран економічно та воєнно-політично виступає сателітом Пекіна і союзником Москви (у відносинах з якою теж не все просто). На противагу Тегерану сформувалась коаліція нафтових монархій Аравійського півострову, в яких теж власні групи впливу — Саудівська Аравія, ОАЕ, Катар із його спробами особливої гри посередині блоків.

Відколи Трамп демонстративно поміняв сторону на Близькому Сході і пішов на обмеження амбіцій Ірану, напруга між цими державами наростає. Це і зіткнення навколо танкерів у Перській затоці, і використання нестабільності у Іраку — державі, в якій шиїтський проіранський режим утримується завдяки присутності Америки.

Ескалація, що почалась у Перській затоці минулого року, триває. Між США та Іраном наростатиме напруга, що продовжуватиме тенденції 2019 року. Для Вашингтона вирішення проблеми Ірану зараз — ключове завдання. Однак європейці не готові йти на ескалацію з Тегераном задля реалізації геополітичних інтересів США.

дестабілізації парламенту, з метою створення коаліційного проросійського уряду або парламентських перевиборів. Подібні кроки Росія вживатиме і у Молдові.

Росія продовжуватиме планомірний тиск на східний фланг НАТО: балтійські країни, країни Скандинавського півострова та Польщу. Посилюватиме інформаційні та фінансові спроможності, кампанії євроскептицизму своїх агентів, інформаційні кампанії в медіа.

**У 2020 РОЦІ РОСІЯ ТАКОЖ
ПРОДОВЖИТЬ НАРОЩУВАТИ
ВІЙСКОВУ ПРИСУТНІСТЬ НА
БЛИЗЬКОМУ СХОДІ ТА В АФРИЦІ.**

Іран не може втратити лице, він претендує на регіональне лідерство на Близькому Сході. А Білий Дім шукатиме місця для вираження сили і міці перед президентськими виборами. Але сторони не готові скочуватись у масштабний конфлікт — досвіду війни з противником такого рівня (індустріально розвинута держава з 80 млн. мешканців, у 2,5 рази більша за територію України) у США немає з часів Другої світової. Не хоче таких клопотів й Іран. Тому щоб зберегти лице після вбивства Сулеймані, що демонстративно організував напад на американське посольство в 40-у річницю відомих подій у Тегерані (що коштували Картеру президентства), Тегеран філігранно атакував іракські бази США, уникнувши людських жертв. Цей етап конфлікту вичерпано.

Ескалація в грудні-січні стала традицією з 2016 року (дипломатична війна між арабами та Тегераном). А з 2017 в кінці року в Ірані регулярно спалахують бунти, насамперед економічні, населення не сприймає виснажливі війни по всьому Близькому Сходу. Але підтримка самої суті режиму залишається сильною, тому не варто очікувати швидкого падіння режиму.

Натомість чекаємо нового загострення в регіоні ближче до президентських виборів у США. Водночас Вашингтон імовірно піде на виведення більшості військ з Іраку, натомість реанімувавши підтримку курдського проекту на півночі цієї країни, навколо Мосула.

З іншого боку, **Саудівська Аравія** намагатиметься не втручатись безпосередньо, оскільки не може вирішити питання у сусідньому Ємені, де теж іде протистояння за вплив з ірано-російською коаліцією. З іншого боку, продовжуватиметься укріплення позицій Мухаммеда бен Сальмана та усунення від влади інших представників королівського клану, що загрожує наростанню внутрішньої нестабільності.

У **Сирії** очікуємо наростання напруги в обмежених зонах на півночі країни, в інших стабілізація за домінування сил Башара Асада.

Продовжуватиметься наростання турецько-російських суперечностей через переділ зон впливу у Сирії. Посилення впливу Туреччини на півночі

ДАЛЕКИЙ СХІД

Продовження протестів у Гонконгу. Також слід очікувати загострення ситуації навколо контролю за островами у Південнокитайському морі на фоні демонстративної підтримки Тайваню та мітингувальників у Гонконзі з боку США. Відповідно частина членів АСЕАН (насамперед В'єтнам та Філіппіни) посилюватимуть воєнно-політичну співпрацю зі США.

Вибухова ситуація може скластись на західних кордонах Китаю — в Синцзян-Уйгурському окрузі (де мусульман перевищують у концтаборах) та Тибеті.

Натомість у відносинах із КНДР можна очікувати на певне затишся.

Натомість Японія на фоні внутрішніх проблем Росії, що водночас застрягла в Україні та на Близькому Сході, робитиме спроби актуалізувати передачу південнокурильських островів.

Сирії, що врівноважить домінуюче становище Асада в центрі та на півдні країни.

В **Афганістані** слід очікувати пришвидшення переговорів із Талібаном та виведення більшості американських військ, що однак супроводжуватиметься подальшими терактами за участю інших сил (у тому числі ІДІЛ в Афганістані). Передбачається ослаблення центрального афганського уряду, продовження процесу міжнародного визнання талібів.

Афганістан залишається болючою точкою як для США, так і сусідніх держав — Пакистану, Росії, Китаю. Можливе перекидання конфлікту в держави Центральної Азії.

Після усунення від влади Омара Аль-Башира в Судані **Лівія**

стала епіцентром російського впливу в регіоні, зокрема на сході в Кіренаїці, де базуються сили генерала Халіфа Хафтара. З іншого боку, сили генерала Хафтара набувають непрямої підтримки Франції та Саудівської Аравії, що прагнуть підтримати більш сконсолідовану силу та посилити присутність у Лівії.

Натомість офіційний уряд у Триполі підтримуватиме Туреччина. 3 січня 2020 року турецький парламент підтримує відправку військового контингенту в Лівію. Але у конфлікт втягуються й інші держави. 27 листопада Туреччина та триполійський Уряд національної згоди підписують угоду про розмежування морських зон у Середземному морі, в односторонньому порядку розширюючи їхні межі. Це зустрічає обурення з боку урядів Греції, Кіпру та Єгипту.

У 2020 році слід очікувати масштабної воєнно-дипломатичної кризи між Грецією та Туреччиною, до якої підключатимуться Кіпр (у тому числі невизнана Республіка Північного Кіпру), лівійські уряди та Єгипет. Також Лівія продовжить бути тригером нестабільності в регіоні Сахари та Сахелю.

ПІВДЕННА АЗІЯ

Південна Азія може стати одним із епіцентрів світової напруги. Зростання напруження між 200-мільйонним Пакистаном і 1,3-мільярдною Індією, що розділені релігійним протистоянням (іслам проти індуїзму) та володіють ядерною зброєю. Припинення спроб налагодити відносини упродовж останніх кількох років.

Переростання у ядерний конфлікт малоімовірно. Натомість очікуємо масових зіткнень у штаті Кашмір, після того як індійський парламент (Лока Сабха) проголосувала за ліквідацію автономії штату. Також після виборів у 2019 році, коли партія Моді «Бхарата джаната парті»

укріпила більшість, готується впровадження нового закону про громадянство, що може поставити поза законом кілька десятків мільйонів мусульман. Таким чином, Делі зіткнеться зі складними внутрішніми процесами на темі міжобщиної ворожнечі у країні.

Важливим фактором міжрелігійної напруги залишатиметься ситуація у М'янмі, де продовжиться переслідування мусульман-рохінджа, що як реакція може призвести до посилення ісламістських структур у регіоні. Так само слід очікувати посилення проявів діяльності джихадистських груп на півночі Філіппін.

ЛАТИНЬКА АМЕРИКА

**ЛАТИНЬКА АМЕРИКА СТАЄ ОДНИМ ІЗ
ФОКУСІВ ГЛОБАЛЬНОГО ПРОТИСТОЯННЯ
США І КИТАЮ, ТА СОЮЗНИКА ОСТАНЬОГО —
РОСІЇ. У РЕГІОНІ РОЗГОРТАЄТЬСЯ ХВИЛЯ
РЕВОЛЮЦІЙ, ЯКУ МОЖНА НАЗВАТИ
«ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКОЮ ВЕСНОЮ».**

Загалом у Південній Америці бачимо кризу соціалістичного шляху розвитку. У Венесуелі та Еквадорі еліти збагачувалися за рахунок експорту нафти і ділилися крихтами з народом, але після падіння цін не змогли втримати ситуацію. Разом із Болівією вони йшли дорогою «боліваріанського соціалізму», активно налагоджуючи відносини з Росією для стримування Вашингтона.

Епіцентром напруги залишається Венесуела. Ймовірний колапс режиму Мадуро загрожує насамперед Росії, що чимало інвестувала в нього. США давно не подобається дружній до Куби режим, тому вони роками намагаються повернути контроль над Венесуелою відповідно до доктрини Монро та

**ЕПІЦЕНТРОМ НАПРУГИ
ЗАЛИШАЄТЬСЯ
ВЕНЕСУЕЛА.
ЙМОВІРНИЙ
КОЛАПС РЕЖИМУ
МАДУРО ЗАГРОЖУЄ
НАСАМПЕРЕД РОСІЇ, ЩО
ЧИМАЛО ІНВЕСТУВАЛА
В НЬОГО.**

АФРИКА

США намагатиметься зменшити воєнну присутність, що було заявлено Вашингтоном восени 2019 року. Але результати такої поведінки лише стимулюватимуть вплив Росії та Китаю (зокрема буде встановлена російська база в Центральноафриканській республіці).

З іншого боку, район Західної Африки (французька зона впливу) залишатиметься епіцентром конфліктів та failed states.

У Південному Судані, де перемир'ям завершилась громадянська війна, слід очікувати затягування мирних процесів через брак політичної волі в обох сторін та неможливість досягти компромісу з певних питань. Зовнішні гравці активно продають зброю сторонам конфлікту та намагаються одержати контроль з експортом нафти. Також хиткою залишатиметься ситуація у ДР Конго. У низці авторитарних держав (Екваторіальна Гвінея, Габон) можливі спроби революцій або воєнних переворотів.

підтримують у цій країні опозиційні рухи. Водночас помітний інтерес Китаю та Росії, яка відрядила до Венесуели кілька сотень воєнних радників. Можлива зовнішня інтервенція до Венесуели, насамперед із боку Бразилії та Колумбії, задля підтримки парламенту і його претендента на президентську посаду Хуана Гуайдо.

У будь-якому випадку варто чекати погіршення позицій Росії, для якої Венесуела — ключовий союзник. Натомість слід очікувати розширення діяльності російської агентури в інших державах в умовах наростання нестабільності, аби зберегти та посилити вплив у безпосередній зоні інтересів США.

У Чилі правоконсервативний уряд Себастьяна Пінєри зіткнувся з обуренням рівнем соціального розшарування. І якщо

в Еквадорі та Венесуелі лівий блок себе дискредитував, то в Чилі зростає шанс повернення комуністів та соціалістів до влади. Зокрема попередній президент Бачелет (що зараз очолює ліву опозицію) підтримувала зняття американських санкцій із Куби. Та не менш імовірний варіант поступового сповзання найбільш розвинутої держави регіону у внутрішню кризу, що може перекинутись на сусідні Аргентину та Перу.

Натомість у Бразилії залишиться стабільним уряд Жаїра Болсонару. Попри орієнтацію на Вашингтон і особисто Дональда Трампа, Болсонару в передчутті американських виборів намагатиметься диверсифікувати зовнішню політику. Зокрема можливі спроби реанімувати BRICS, передусім у стосунках з Індією та Південною Африкою.

УКРАЇНА: ЗАГРОЗА РЕВАНШУ

У 2020 РОЦІ РОСІЯ БІЛЬШЕ УВАГИ ПРИДІЛЯТИМЕ ПОЛІТИЧНІЙ, ЕКОНОМІЧНІЙ, ІНФОРМАЦІЙНІЙ ЕКСПАНСІЇ В УКРАЇНІ, ЗАСТОСОВУВАТИМЕ МЕТОДИ М'ЯКОЇ СИЛИ.

У 2020 році основними подіями в Україні будуть місцеві вибори та перезавантаження влади на рівні Кабміну. Посилення соціально-економічної кризи та протестних настроїв у суспільстві.

Гаряча фаза конфлікту з Росією на сході продовжуватиметься принаймні ще кілька наступних років, можливий також режим замороження на десятиліття (якщо в РФ вистачатиме ресурсів). Результат протистояння залежить від боєздатності української армії та послідовності політичного керівництва. У 2020 році Росія більше уваги приділятиме політичній, економічній, інформаційній експансії в Україні, застосовуватиме методи м'якої сили.

У 2020 році основними подіями в Україні будуть місцеві вибори та перезавантаження влади на рівні Кабміну. Посилення соціально — економічної кризи та протестних настроїв у суспільстві.

Ослаблення і розбалансування центральної влади супроводжуватиметься посиленням активності проросійських сил та регіональних еліт. Як наслідок — регіоналізації України та посилення різноідеологічних флангів.

Результати місцевих виборів 2020 року, як і подальша ситуація навколо окупованих

ОРДІЛО та Криму, сильно залежатимуть від зовнішніх тенденцій. Передусім позиції Заходу (як франко-німецького альянсу, так і небажання Вашингтону втручатись у Мінський процес у рік виборів) та від внутрішньополітичної ситуації в самій Росії, що впливатиме на її зовнішню позиціювання.

Багато важитиме і релігійна політика. Очікуємо визнання ПЦУ ще кількома православними церквами, тоді як РПЦ вимушено намагатиметься перейти від заперечення до пошуку зручного компромісу (оскільки за міжнародної ізоляції дипломатична функція Російської Православної Церкви досить важлива для Кремля).

З іншого боку, багато залежатиме від готовності влади захищати національні інтереси в релігійному сегменті. Та в масштабі Центрально-Східної Європи головним епіцентром релігійного конфлікту ставатиме Чорногорія.

Окрім закономірного падіння рейтингу «Слуги народу» та нездатності інших олігархічних проектів на рівних конкурувати

(згадати хоча б мляву політику партії «Голос», рейтинг якої вже почав падати), результати виборів залежатимуть від течії російсько-української війни і так званого «Мінського врегулювання». Обміни полоненими і сумнівні взаємні жести з відповідною риторикою триватимуть, однак проведення виборів на окупованих територіях (і передача їх під формальний контроль Києва) не надто ймовірна. Однак за такого сценарію країну очікує радикалізація, що проявиться на місцевих виборах (особливо при одночасному проведенні виборів в ОРДІЛО).

З іншого боку, завершення конституційних змін у сфері місцевого самоврядування досить імовірно. Після негативного рішення Конституційного суду, звісно, очікуємо певних компромісних змін, однак питання завершення реформи децентралізації стоїть нагально, оскільки розбалансованість адміністративно-територіального устрою (коли на частині території діють райони та сільські ради, а на інших — непередбачені Конституцією ОТГ) спонукає до вирішення питання.

КОМАНДА ЕКСПЕРТІВ НЕДЕРЖАВНОГО АНАЛІТИЧНОГО ЦЕНТРУ «УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ СТРАТЕГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ЮРІЙ СИРОТЮК

директор недержавного аналітичного центру
«Українські студії стратегічних досліджень»,
народний депутат України VII скликання

nac.ussd@gmail.com
+38 (067) 441-46-01

ussd.org.ua

ЮРІЙ ОЛІЙНИК

експерт недержавного аналітичного центру
«Українські студії стратегічних досліджень»

nac.ussd@gmail.com
+38 (067) 605-35-05

ussd.org.ua

АНДРІЙ ХОЛЯВКА

історик, політичний аналітик

nac.ussd@gmail.com
+38 (067) 441-46-01

ussd.org.ua

ОЛЕКСАНДР ЧУПАК

Селкірк коледж (Канада), аудитор Grant Thornton

nac.ussd@gmail.com
+38 (067) 441-46-01

ussd.org.ua

